

เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง

ฉบับที่ ๑๖/๖๑ (๑๖ - ๓๑ พ.ค.๖๑)

ปรากฏการณ์ “สีนามิเลือกตั้งมาเลเซีย” พลิกประวัติศาสตร์ต้นพรรครัฐบาล

ปรากฏการณ์ เมื่อ ๙ พ.ค.๖๑ เป็น “สีนามิเลือกตั้งมาเลเซีย” ที่ประชาชนออกมามลงคะแนนเสียงให้ ดร.มหาธีร์ หัวหน้าพรรคฝ่ายค้านอย่างถล่มทลาย จนสามารถคว้าชัยเอาชนะพรรคอัมโน ที่บริหารประเทศมากกว่า ๖๐ ปีไปได้ ผลจากการเลือกตั้งครั้งล่าสุดยังได้ส่งผลกระทบต่อทั้งกับนโยบายและโครงการสำคัญต่างๆ ของรัฐบาลเดิม ที่ถูกประกาศให้มีการทบทวนใหม่ และยังอาจส่งผลกระทบต่อทิศทางและนโยบายระหว่างประเทศของมาเลเซีย ซึ่งประเด็นที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับไทย คือ การพูดคุยสันติสุขชายแดนใต้ อีกด้วย จึงต้องมีการพิจารณาทำความเข้าใจบริบทแวดล้อมของการเมืองมาเลเซียและทิศทางต่อไปอย่างรอบคอบ

บริบททางการเมืองที่ผ่านมายังมาเลเซีย

การเมืองของมาเลเซียนับจากได้รับเอกราชจากอังกฤษ เมื่อปี ๒๕๐๐ ถือได้ว่าอยู่ภายใต้การนำของ ดร.มหาธีร์ โมฮัมหมัด มาอย่างยาวนานกว่า ๒๒ ปี (ในช่วงปี ๒๔-๔๖) โดย ดร.มหาธีร์ อดีตนายกรัฐมนตรี (คนที่ ๔ ของประเทศ) เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกและวางรากฐานความเจริญให้แก่ประเทศ จนกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำในภูมิภาค

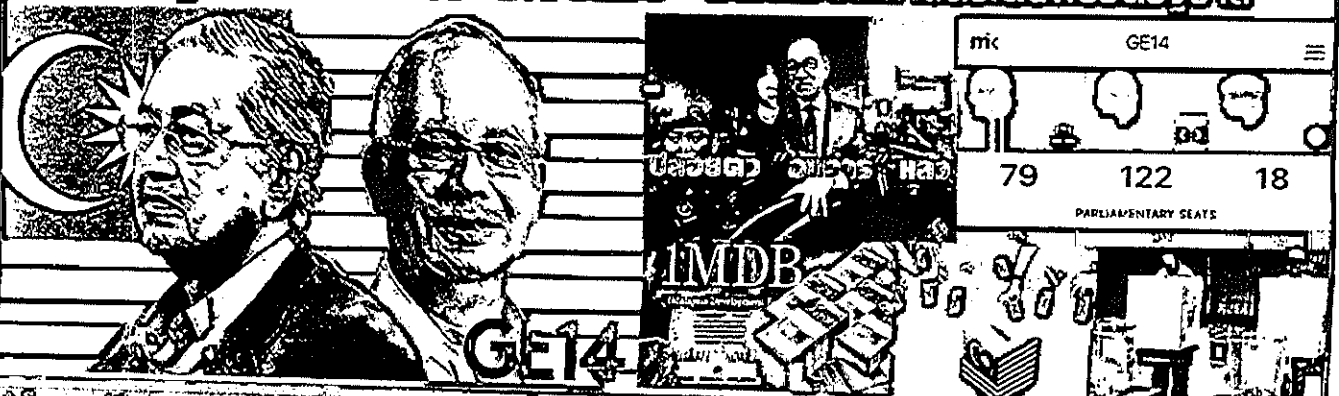
ในช่วงปี ๔๐-๔๑ ดร.มหาธีร์ ได้มีการวางทนายทางการเมือง คือ นายอันวาร์ อิบราฮิม อดีตผู้นำนักศึกษาอนาคตไกล ซึ่ง ดร.มหาธีร์ ตั้งใจว่าจะให้เขารับช่วงต่อเมื่อเกษียณจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าพรรคอัมโน แต่อนาคตของนายอันวาร์ดับวูบลง เมื่อเขาขัดแย้งกับ ดร.มหาธีร์ เกี่ยวกับนโยบายด้านเศรษฐกิจในช่วงวิกฤตต้มยำกุ้ง ในปี ๔๐ ลงเอยด้วยการถูกปลดออกจากตำแหน่งทางการเมือง ถูกขับออกจากพรรคอัมโน จนถูกจำคุกในข้อหาทุจริตในปี ๔๒ และยังคงต่อสู้คดีต่างๆ จนถึงการเลือกตั้งครั้งล่าสุด

ดร.มหาธีร์ ได้หันมาสนับสนุน นายนาจิบ ราซัค นักการเมืองที่เป็นทายาทของอดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ ๒ (นายอับดุล ราซัค) ให้ขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อหวังให้มาสานต่ออุดมการณ์ทางการเมือง ในช่วงที่เขาว่างมือในภายหลัง ซึ่งในปี ๕๒ นายนาจิบ ได้มีการก่อตั้งกองทุนพัฒนาชาติ (1MDB) ขึ้น ท่ามกลางข้อครหาว่ามีส่วนพัวพันกับการทุจริตเงินกองทุนกว่า ๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อันทำให้

ถูกต่อต้านจากหลายฝ่ายรวมถึง ดร.มหาธีร์ เอง จุดแตกหักเกิดขึ้นเมื่อ นายนาจิบ ปลดลูกชายของ ดร.มหาธีร์ ออกจากการดำรงตำแหน่งมุขมนตรีของรัฐเคดะห์ ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้แก่ ดร.มหาธีร์ เป็นอย่างมาก ถึงขั้นตัดสินใจถอนตัวออกจากพรรคอัมโน และหันมาร่วมมือกับ นายอันวาร์ ผู้นำแนวร่วมพรรคฝ่ายค้านซึ่งยังคงถูกจำคุกอยู่ พร้อมทั้งประกาศชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีกับนายนาจิบ

ล่าสุดเมื่อ ๖ เม.ย.๖๑ นายนาจิบ ได้ประกาศยุบสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ โดยใช้กลยุทธ์ที่สร้างความได้เปรียบให้กับฝ่ายพรรคแนวร่วมรัฐบาลหลายประการ เช่น การกวาดล้างกลุ่มที่เห็นต่างทางการเมือง การผ่านกฎหมายต่อต้านข่าวปลอม การใส่ร้ายป้ายสีและโจมตีการทำงานของ ดร.มหาธีร์ การกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงชื่อยืนยันสิทธิ์ก่อน การกำหนดวันเลือกตั้งในวันพุธ ฯลฯ นอกจากนี้ยังได้ประกาศนโยบายสำคัญต่างๆ ซึ่งนอกจากนโยบาย Bumiputra ที่พรรคอัมโนไม่ใช่นานแล้ว ครั้งนี้ นายนาจิบ ได้ใช้นโยบายหาเสียงที่พยายามจูงใจประชาชนให้เลือกพรรคอัมโนเป็นรัฐบาลอีกครั้ง โดยการให้สัญญาว่าจะขึ้นเงินเดือนข้าราชการ เพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ เพิ่มเงินช่วยเหลือแก่คนชนบท ล้างหนี้ของเกษตรกร สร้างงานใหม่สามล้านตำแหน่ง และจัดตั้งธนาคารแห่งใหม่สำหรับปล่อยสินเชื่อบ้านราคาต่ำ ฯลฯ จากกลไกและนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้เป็นที่คาดหมายกันว่าผลการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๙ พ.ค.๖๑ นั้น นายนาจิบ จะยังคงชนะการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ ๗ ของมาเลเซีย ต่อไป

ปรากฏการณ์ “สีนามิเลือกตั้งมาเลเซีย” พลิกประวัติศาสตร์ต้นพรรครัฐบาล

❖ ปรากฏการณ์การเลือกตั้งล่าสุด

ผลการเลือกตั้ง เมื่อ ๙ พ.ค.๖๑ ที่ผ่านมา ถือเป็นปรากฏการณ์ประวัติศาสตร์การเมืองของมาเลเซียในรอบ ๖๐ ปี เมื่อ ดร.มหาธีร์ อดีตนายกรัฐมนตรี วัย ๙๒ ปี และเป็นผู้นำแนวร่วมฝ่ายค้านของมาเลเซีย ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๑๔ ด้วยที่นั่งในสภากว่าครึ่ง คือ ๑๒๒ ที่นั่ง จากทั้งหมด ๒๒๒ ที่นั่ง ในขณะที่แนวร่วมแห่งชาติฝ่ายรัฐบาลได้ที่นั่งเพียง ๗๙ ที่นั่ง อันทำให้สามารถจัดตั้งรัฐบาลและขึ้นดำรงตำแหน่งนายกฯ ได้ตามที่หาเสียงไว้

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลทำให้ ดร.มหาธีร์ สามารถนำพรรคฝ่ายค้านคว้าชัยชนะโค่นล้มพรรครัฐบาลได้เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองมาเลเซีย คือ

๑) การเกิดความขัดแย้งภายในพรรคอัมโน ดร.มหาธีร์ ลาออกจากพรรค เพราะไม่พอใจท่าทีของพรรคฯ ที่ยืนยงจะสนับสนุนนายนาจิบ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป

๒) การถูกกล่าวหาว่ามีส่วนพัวพันกับการทุจริตเงินกองทุน 1MDB กว่า ๗๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของนายนาจิบ

๓) กลไกวิธีการต่างๆ ของฝ่ายรัฐบาลนี้ดำเนินการหลังประกาศยุบสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น หลายฝ่ายมองว่าเป็นแนวทางที่ไม่บริสุทธิ์และยุติธรรม ทั้งจากภรรยาที่ กต. มาเลเซียได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์แก่พรรคแนวร่วมรัฐบาล และจากการมีมาตรการเอาเปรียบฝ่ายตรงข้ามหลายประการ

๔) ความกระตือรือร้นของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่มองว่าเป็นการเลือกตั้งที่ไม่มีทางเลือก ขณะที่บางส่วนทะเลาะแค้นให้ ดร.มหาธีร์ เพื่อโค่นล้มการผูกขาดอำนาจของนายนาจิบ และบางส่วนลงคะแนนเสียงให้ ดร.มหาธีร์ เพื่อความสะใจและต้องการให้นายนาจิบพ่ายแพ้การเลือกตั้ง

๕) ประชาชนซื้อสายเงิน อินเดีย และมาเลย์บางส่วนในมาเลเซียต้องการการเปลี่ยนแปลง

๖) ความไม่พอใจของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำและการใช้นโยบายขึ้นภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax: GST) ในปี ๕๘ จนส่งผลทำให้ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้น

❖ บทวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ:

การเลือกตั้งครั้งนี้ ดร.มหาธีร์ ได้หันไปจับมือกับ นายอันวาร์ ผู้นำแนวร่วมพรรคฝ่ายค้านและเป็นอดีตคู่แข่ง ซึ่งถึงแม้จะถูกจากอยู่แต่ก็มีบทบาทและได้รับความนิยมน้อย่างสูงในฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ในอนาคต

โดย ดร.มหาธีร์ ประกาศว่าเมื่อชนะการเลือกตั้งแล้ว จะยื่นเรื่องขออภัยโทษให้แก่ นายอันวาร์ ส่วนตนนั้นจะอยู่ทำหน้าที่นายกรัฐมนตรีเพียงแค่ ๒ ปี จากนั้นก็จะส่งมอบตำแหน่งต่อไป นายอันวาร์ ต่อไป

หลังพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (๑๒ พ.ค.๖๑) ดร.มหาธีร์ ยังได้เริ่มนำมาตรการด้านเศรษฐกิจในลักษณะต่างๆ มาใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยเร็วภายใน ๑๐๐ วัน ทั้งมาตรการยกเลิกภาษี GST ที่มีอัตราร้อยละ ๖ การเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ และการอุดหนุนราคาพลังงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการสั่งให้มีการทบทวนข้อตกลงที่รัฐบาลเดิมทำไว้กับต่างประเทศ ทั้งจีนและอื่นๆ หากพบว่าข้อตกลงใดไม่จำเป็นก็จะสั่งระงับ ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ทำให้เป็นโอกาสของประเทศต่างๆ ในภูมิภาครวมถึงไทย ที่จะสามารถแสวงหาโอกาสทางการค้าและการลงทุนจากการเปลี่ยนแปลงทิศทางนโยบายของมาเลเซียได้

ล่าสุดเมื่อ ๑๖ พ.ค.๖๑ ทางกรมการมาเลเซียก็ได้ปล่อยตัว นายอันวาร์ ที่ต้องโทษจำคุกคดีล่วงละเมิดทางเพศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้บทวิเคราะห์การเมืองของมาเลเซียส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าในบรรดานักการเมืองมาเลย์ทั้งหมด มีเพียง นายอันวาร์ เท่านั้นที่สามารถเทียบชั้นกับ ดร.มหาธีร์ ได้ ทั้งในแง่ความสามารถ บุคลิก และนิสัยทัศน์ ซึ่งจะต้องติดตามดูต่อไป

ส่วนประเด็นทางด้านความมั่นคงนั้น หากย้อนไปในอดีต ดร.มหาธีร์ มีส่วนสำคัญในการจัดการเจรจาเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ ตั้งแต่ช่วงปี ๔๘-๕๙ ซึ่งการเจรจาดังกล่าวมีการลงนามในเอกสารที่เรียกว่า Peace Proposal (เมื่อ ๑๔ ก.พ.๕๙) จนกระทั่งนำมาสู่การจัดทำ “แผนสันติสุขและพัฒนาาร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย” ในปี ๕๙ แต่เมื่อ ดร.มหาธีร์ หมดวาระการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ก็ส่งผลทำให้การดำเนินงานตามแผนสันติสุขฯ ดังกล่าวชะงักงัน การกลับมาของ ดร.มหาธีร์ ครั้งนี้ อาจส่งผลด้านบวกต่อการพูดคุยสันติสุขชายแดนใต้ที่กำลังดำเนินอยู่มากขึ้นได้ เนื่องจาก ดร.มหาธีร์ รู้จักคุ้นเคยกับแกนนำกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของฝ่ายไทย

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยจึงควรต้องเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งด้านแผนงาน/โครงการ งบประมาณ และกำลังพล เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการสร้างสันติสุขฯ ต่อไป เพราะถือว่าเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมสันติสุขในภูมิภาค ซึ่งเชื่อว่ารัฐบาลใหม่ของมาเลเซียภายใต้การนำของ ดร.มหาธีร์ จะยังคงให้การสนับสนุนเช่นเดิม รวมทั้งน่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการพูดคุยสันติสุขฯ

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC Focus กรุณาลงชื่อคิดเห็นของท่านมาอีก คณะผู้จัดทำ (ศศย. สปท.) T/F : ๐ ๒๒๕๕ ๕๗๑๕ - ๑๖

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี การทหาร พลังงาน / สิ่งแวดล้อม

อื่นๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....